

INSERTIUNI:

se plătesc cu prețuri foarte
reduce.

Manuscrisurile sunt a se adresa
redacției și acelea nu se în-
poiază.

Epistole nefrancate nu se primesc.

ACTIVITATEA

ABONAMENT:

Pe an 6 cor. pe $\frac{1}{2}$ an 3 cor.

Pentru plugari—țărani pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate
Pe an 16 franci.

Un număr costă 12 bani

EDITOR, PROPRIETAR ȘI ȘEF-REDACTOR:

DR. AUREL MUNTEAN

Apare în fiecare Joi.

REDACTOR RESPONSABIL:

LAURIAN BERCIAN

Răsboiul ruso-japonez.

În marginea răsăriteană a pământului, se dă aprigă bătaie între două mari puteri, una se bate în hotarul său, alta duce pe drum de săptămâni mulțime de oameni.

Cu câtă poftă sâlbatică aleargă acei soldați încruntați la locul de perzare! Nu le ajunge pământul să-și îngroape oasele în el, îndârjiți ce sunt s'au pornit pe spinarea înfricoșatei și uită primejdiile puterilor de valuri, — se pândesc ca fiarele și își satură de bucurie întunecatele suflete, când de sângele celor cuprinși de fiorul morții apa își schimbă vederea și valurile clocotitoare înghit în vârtejle lor trupurile ciuntite și despoiate de viață.

Ce fior de frică nu te lovește la inimă când lacomele valuri apucă în ghiarele lor oameni tineri, în cari bate tăria vieții, soldați, pe cari lacoma și ucigătoarea armă îi împinge la moarte.

Nefericii ostași, ce trist mormânt v'a rînduit D-zeu să vă perdeți în nemărginirea apei!

Mame ale acestor soldați, a-ți crezut voi, că copii lipiți cu atâta dragoste la sinurile voastre, pe cari 'ia-ți crescut în lacrimi de durere și bucurie, a-ți crezut voi, ca să-i perdeți în așa depărtări, zdrobiți de arma înfierbîntată și împrăstiați de turbatele valuri ale mării. Nu-i veți ști adormiți sub o cruce, nu-i veți ști înfundați în groapă, la care măcar cu gândul să alergați vîrsînd o lacrimă de durere și să rugați pe D-zeu să le ușureze țărîna care-i acopere.

Înfurcată e moartea pentru sufletul omenesc, ia ne îndurerează și ne scaldă inima în lacrimi, pentru-că pe

cei morți nu-i mai vedem trăind în jurul nostru. Ori-cum ar fi viața, copleșită de necazuri ori bucurii, ea ne e scumpă fiindcă-i darul cel mai mare, ce ni-l dă D-zeu, și de aceea o iubim și când ea ne amărăște prin ispite prea dese și ne-o ingreniază necazuri și supărări. Dacă ne-am născut, toți trebuie să trăim unii în desfătări alții în necazuri.

Datorința creștinească avem să nu amărască omul viața deaproape lui său, să-l lese și pe el să trăiască. De aceea e un păcat necertat când cel mai tare vrea să prăză pe cel mai slab, când îi amărăște zilele și nu-l îngăduie să se bucure și el de fericirea vieții.

E dureros, când un om răpește bucuriile vieții altuia, dar' e mai dureros, când un popor nu îngăduie pe alt popor să trăiască. În viața lumii sunt popoare, cari înverșunate de pofte diavolești arată pretutindenea năzuință de a amări viața popoarelor din jurul lor, și e mare nefericire când acele popoare ridicate la o putere mare printr'un noroc orb, ori printr'o încercare alui D-zeu au sub mâna lor blăstămată alte popoare mai mici, cari sunt rînduite a face trista școală a suferințelor celor mai desperate. Astfel de popoare pornesc războaie și seceră în lanurile de vieți ale altor popoare, fără remușcare de conștiință și fără teamă de mâna răsbunătoare alui D-zeu.

Nouă Românilor, cari avem mai multă lipsă de dreptate și sufletul curat al popoarelor între cari trăim, nu ne face bucurie mare triumful eventual al Rușilor, pentru-că purtarea lor cu noi Români nu s'a arătat dreaptă și creștinească. În deosebi cei din țara Românească au motive de a simți fiori în inimă de câteori exprimă numele

lor Rușii au rupt din țara Românească fr. moasa țară a Basarabilor, pe ai cărei Români, frați ai noștri i-a tîrît în cazanul muscălînc, care zdrobește popoarele străine, le răpește limba, cântecele și obiceiurile lor naționale.

Poporul nostru cunoaște foarte bine poporul dur și asiatic al Rușilor. Români din țara liberă au mîntuit oastea rusă, la Plevna în 1877—8 de o mare rușine, care i-ar fi umilit în fața popoarelor. Chiar și poporul nostru din Ungaria cunoaște căzăcimea rusă din 1848, acel neuitat au, în care dorul de libertate înferbântase și sângele familiilor de popoare din țara noastră.

Bătrânii noștri, cari au mai rămas în zilele de acel timp, vor povesti ne-poților lor despre acei oameni, cu privirea încrunțată, cu sulți lungi și strălucitoare și seteoși de vîrsare de sânge, cari năpustindu-se peste țară ne-au întărit și pe noi și sădindu ne în suflet gînduri neprielnice contra vecinilor noștri.

Atâta sânge s'a vîrsat în această răsculare din 1848, neamurile și-au jertfit atâta mulțime de fii atâtea doruri și speranțe naționale s'au înghițit în pământ!

N'a fost popor, care să fi dorit mai fierbinte îmbunătățirea vieții ca poporul român, care în curgere de multe veacuri a trăit slujind altora. Atâtea greutăți și necazuri impresară viața noastră și azi, și ar fi vremea să alungăm dela noi cele nevoi, cari amărăsc și împrumează viața.

Gemetele de nedreptate și de stinginire, cari ridic nori de răsărităre asupra țării noastre, nemulțumirile și durerile cari nu se pot mulcomi cu momeli și promisiuni de pe buze, de altă

parte frecările dintre oameni și neamuri ne dau să înțelegem că duhul vremii, care cuprinde toate statele la noi în țară găsește stări dornice de schimbare.

Lumea de azi va fi martoră unor începuturi de premenire în țesătura stărilor dintre oameni și popoare.

Se va face răsplata acelor popoare, cari au trăit în cinste, neasuprind pe cei slabi și necălcînd în picioare drepturile omenești și dumnezeiești.

Din marea schimbare, ce se pregătește, poporul nostru trebuie să fie tare în nădejdea, că 'i-se va face dreptate, pentru-că n'a trăit asuprind, din potrivă a suferit apăsările altora a pătimit până la jertfa sîngelui apărînd cu bărbăție legea românească și pământul moșilor și al strămoșilor.

În necazurile vieții ne-am lipit cu toată căldura de biserică, de casa lui D-zeu, cea biruitoare am cinstit pe slujitorii altarului, ne-am iubit vatra părintească și am stat gata a ne vîrsa sângele, când vrășmașii noștri au cercat a ne împinge de pe pământul îngreșat cu sângele părinților noștri. Cum ne sunt scumpe biserică și limba, cântecele și datinele, așa ne este scumpă și glia de pământ sub care părinții noștri dorm somnul de veci.

Să ne ferească D-zeu de vremi de nepace și de furia popoarelor înfiorate de nedreptate! De aceea, când dela marginele pământului ni-se îmbulzesc știri sângeroase, ne rugăm lui D-zeu, ca în țara noastră neajunsurile să piară, pacea și frăția să se sălășuiască între oameni și popoare, ca să putem ridica cinstea țării spre fericirea și mulțumirea tuturor fiilor ei.

Sibiu, 3 Martie 1904.

(S. T.)

FOIȘOARA

Viața publică.

(Urmare).

Ear' când Geniul bun al țării care singur știe ce face, crede, că această comedie »și tristă și goală« a ajuns la actul al treilea scena din urmă, lasă cortina, actorii să schimbe, piesa rămâne. Prostiile reîncep, ca să ajungă regulat la același caraghios sfîrșit. Aceasta ne este politica aceștia ne sunt »marii bărbați de stat!« Ear' care este profitul real, pentru îndelung răbdătoarea noastră țară, îl vedeți și-l simțiți cu toții în îngrozitorul ei faliment moral și material!

Deși situația este prea gravă, de cât să se poată face glume pe socoteala ei, totuși nu mă pot stăpîni de a vă face următoarea solemnă mărturisire de principii: n'am făcut politică în viața mea și nici măcar »mare bărbat de stat« nu sunt, vî declarînsă pe onoarea mea, că dacă aș fi fost eu în fruntea statului, l'ași fi putut conduce la același rezultat, și fără să profit ceva personal, adecă la faliment!

În foarte strînsă legătură cu faimoasa

noastră politică, stă așa numita presă de partid. Una din multele idei străine parodiate de noi este presa. Auziți zilnic zicîndu-se, că presa este a 4-a putere în stat, fără să știm totuși, cari sunt celelalte 3. D-v. sunteți convinși, tot așa de mult ca și mine, că în țara noastră nu există de o cam dată, de cât o singură putere reală, politica, toate celelalte sunt simple ficțiuni. Ear' presa este oglinda fidelă, în care se reflectă întreaga politică cu păcatele ei cu tot. Între ele există același raport ca și între cauză și efect: suprimă cauza, înlături efectul. De aceea presa îmflorește la putere, lîncezește în opoziție. Astfel politica și presa își împart frățeste bucuriile ca și întristările. Presa a ajuns în mâna politicii un mijloc de reclamă necinstită și de traiu lesnicios. Cel-ce pretinde, că apără libertatea presei noastre, își pledează propria sa cauză, adecă libertatea de a înjura pe adversari, de a mistifica opinia publică și de a-și face treșoarele.

Rolul presei de partid ar fi să lumineze opinia publică asupra principiilor fiecărui partid de guvernament. Cum însă noi n'avem partide cu principii politice nici opinie publică serioasă, politica se face după simpatii și interese personale. Ear' presa, în lipsă de principii, se găsește în același hal, ca și femeia burgheză în lipsă de ocupație

hotărâtă: și una și cealaltă se ține de fleacuri și face numai boroboațe. Alegătorii, lăsați fără nici o busolă de orientare în largul mării politice atât de turburate de presa de partid, se agață și ei de ce le vine în cale, numai să-și poată salva mai ușor viața amenințată de valurile furioase. Astfel se întempla — și întemplantarea asta de obicei le este favorabilă! — că sunt totdeauna cu aceia, cari le satisfac interesele, le tolerează contrabandele și contravențiile, le înlesnesc împrumutul pe la credite, le dau moșii mari cu arînde mici, în fine le îmbunătățesc, cum pot și ei, în paguba obștei, situația personală în societate.

Partidul, care nu le acoardă toate aceste avantajii nelegale sau nemeritate, le este adversar politic (!) și în contra lui se îndreaptă săgețile presei de partid. Deci rolul presei politice este, să tîmâieze pe oamenii partidului, ori-câte greșeli ar face, și să injure pe adversari, cu sau fără motiv, însă din principiu — acesta este și singurul ei principiu — pe care nu-l desminte nici odată. Lauda partizanilor culminează la guvern, când au dinaintea sacul cu grăunțe, și înjurarea adversarilor în opoziție, când țara le-a refuzat puterea. La guvern alegătorii sunt înălțați în slava cerului, în opoziție sunt adesea insultați. În presa noastră politică vei căuta de

giaba adevărului: cele guvernamentale îl falsifică prin atenuare, cele opoziționale prin exagerare. Azi nimeni nu mai cetește ziarele noastre, de cât pentru informațiile zilnice și pentru știri de senzație. Nu e mirare deci, dacă »Universul«, organ prin excelență mercantîl, a ajuns să fie cel mai citit ziar din țară.

Dacă cel puțin ziarele așa zise »independente« ar fi mai serioase. Aceste însă, dacă nu sunt mai proaste ca cele de partid apoi n'au de cât o existență efemeră: trăsesc numai de Joi până mai apoi. De altfel când, la noi, se declară un ziar de independent, să nu credeți, că înțelege să discute principii, nu, Doamne ferește! La noi a fi un ziar independent, atîta înseamnă să își ia libertatea — vedeți tot libertatea trebuie să poarte beleaua! — de a înjura pe toți, indiferent de partid politic. Deci pe când în ziarele de partid înjurătura este parțială, în cele independente este generală. Aceasta-i toată deosebirea. Ori de ce natură ar fi ziarul, înjurătura ține locul principiilor. Vei găsi sau nu altceva în presa noastră, de înjurătură poți fi de mai înainte sigur. Dar' libertatea generală a presei independente de a injura durează numai până ce un politician sau altul observă, că atitudinea ziarului i-ar putea fi genantă. Atunci deschide robinetul fondurilor secrete — adecă vorba vine că sunt secrete,

„THE STANDARD“

fundată în anul 1825.

Efectuește

Asigurări de viață pe lângă condițiuni foarte favorabile.

Incasso anual Coroane: 32.000.000— Dividende solvite Cor.: 170.000.000—
Avere proprie: 260.000.000— Despăgubiri de viață: 520.000.000—

Agentura generală pentru Transilvania: Cluj, Strada Ferencz József Nr. 17.

Filială pentru Ungaria:

Budapesta, Strada Kossuth-Lajos Nr. 4 în palatul Standard (Casa proprie).

7—50

Centrala generală: **Edimburg** (Anglia).

MAGAZIN DE CUCURUZ

Subscrisul, aduc la cunoștința On. public din Orăștie și jur, că am deschis magazin de cucuruz în casele d-lui **Gustav Wagner**, vis-à-vis de judecătoria cercuală, cucuruzul e de calitate cea mai bună din **România și Bănat**. Cu prețurile cele mai moderate.

Rugându-mă pentru binevoitorul sprigin, mă semnez

Cu toată stima:

ILIE CIMPORESCU

5—5

Bani! Bani! Bani!

Subsemnata întreprindere de credit stă în legătură cu cele mai mari bănci din țeară și exoperează

— **împrumuturi pe pământuri și edificii** —

cu cele mai favorabile condiții și cu cele mai ieftine interese, și anume pe termen de 10—70 ani cu 2%—5³/₄%.

Credit personal cu garanți și obligație pe 5—10 ani.

La funcționari de stat, comitat și oraș, precum și la ofțeri, credit simplu și fără garanți.

— La dorință servim cu informațiuni, rugând marcă postală. —

„**PECUNIA**“

12

întreprindere de credit, Sibiu (Nagyszeben).

Lemne de zidiri și scânduri.

Subsemnatul aduc la cunoștința on. public, că sunt provăzută din nou cu un bogat deposit de **lemne de zidiri și scânduri**, precum sunt: **grinzi, vanturi, căpriori** și tot felul de material de lemn.

Depositul meu se află în **Orăștie** (Strada Pricazului, casele Dlui V. N. Bidu) și o filială la **Geoagiu**.

Se trage luarea aminte a on. public, că toate lemnele de clădire sunt acurate din marele deposit de lângă Brașov, și anume, brad adus pe osie, ear' nu plutit.

Materialul bun și prețurile moderate sunt deja cunoscute.

Cu toată stima

20—

Ferencz & Weinberger.

Avis!

Se aduce la cunoștința onoratului public din Orăștie și jur, că

Apa minerală „Dacia“

de acum înainte au luat-o în întreprindere pentru vânzare dl **Gustav Zobel**, comerciant în Orăștie.

Atât pentru privați cât și pentru hoteluri apa se vinde:

O sticlă de 1 litr. cu . . . 12 bani.

16—

O sticlă de 1/2 litr. cu . . . 9 bani.

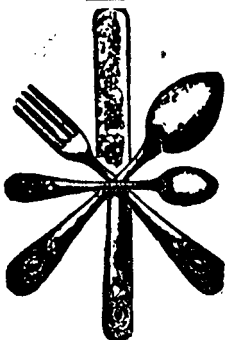
Hotelierii sunt îndreptățiți a o vinde: sticla de 1 litr. cu 24 bani și de jumătate litr. cu 18 bani.

Insertiunile și reclamele sunt sufletul comerțului!

Insertiuni și reclame cu prețuri moderate se primesc la administrația foii „Activitatea“.

Cumpărare ocazională!

— **32 bucăți numai 6 fl.** —

În urma prea marelui deposit al unei fabrici de obiecte de metal, sunt îndreptățit să vînd marfa acesteia în prețuri cu care se face. Spedez dară, până când depositul sustă, contra ramburs:

6 bucăți linguri de supă din cel mai fin argint de gloria, 6 furcuțe (furcuța într'o bucată) din cel mai fin argint de gloria, 6 cuțite din cel mai fin argint de gloria, 12 lingurițe de cafea din cel mai fin argint de gloria; 1 sitiță de străcurat

laptelui și 1 sitiță de străcurat supă. — 32 bucăți cari costă numai 6 fl., toate noue și bune și frumos poleite. Acestea mai de mult au costat 25 fl.

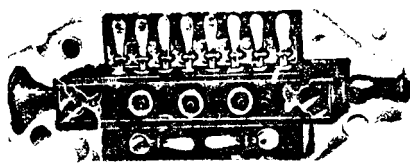
Argintul de gloria este un metal cu totul alb, care se înlocuiește cu cel mai scump argint, și ca unul fiecare să se convins despre adevăr, mă oblig a remite banii numai de cât dacă marfa nu ar conveni. — Garnitura e cel mai potrivit dar de cununie, și nu trebuie să lipsească din nici o casă.

Singur expeditor este: **Iosif Auffenberg's Centrale**

(226) 8—52 Budapesta VI., Strada Proféta nr. 5.

Comandele se trimit spedând banii înainte sau contra ramburs.

Minunat instrument musical!

Pe „Flöthophon“ poate cânta ori cine melodii, marșuri și dansuri, fără a cunoaște notele. Societăților, turiștilor, e foarte recomandabil de petrecere. Tonul lui e fermecător.

Acest minunat instrument musical

are 10 clape, 20 tonuri, 2 clape de bas și pentru 3 cor. se capătă în formă elegantă. 3 bucăți costă 8 cor. „Flöthophon“ mai puternic, cu ton fermecător, costă 5 și 6 coroane.

Cu rambursă trimite

Centr. lui Auffenberg József

Budapest, VI., Proféta-u. 5.

Nou!

Lampă electrică de busunar

cu mecanism american indispensabilă pentru ori-ce economie casnică.

Să poate purta și în busunar, e durabilă, comodă și corăspunzătoare.

La fiecare e de lipsă pentru luminarea chilțiilor, treptelor, ambitelor și localităților laterale.

Pentru ofțeri la exerciții, pădurarilor și vânătorilor pentru serviciu de noapte e tare acomodată; pentru turiștii sunt indispensabile, pentru medicii și moașe cu ocaziunea vizitelor de noapte. În fabrici,

mori, pivnițe și depozite unde se păstrează materii explosive, sunt de mare însemnătate, pentru călători ce sosesc noaptea sunt neprețuite. Pentru econoame este o bucurie. Nu sunt în urma ei picături de lumină pe padiment și covoare. Pe proprietari și economi îi păzește de atacuri și foc; cu aceasta te poți suă și noaptea în pod unde se păstrează nutrețul. — E sigură contra focului. Se poate folosi de mai multe mii de ori și dacă cu timpul arde stratul, pentru 1 coroană 20 fileri subministrăm altul nou. **Prețul 4 coroane.**

Cu reflector și linte măritoare executată foarte fin 5 cor.

— **Strat de rezervă 1 cor. 20 fl.** —

(227) Se trimite cu rambursă de 8—52

Stabilimentul Central alui **IOSIF AUFFENBERG**

BUDAPEST, Strada Proféta 5.